עין משפט נר מצוה

מסורת הש"ס

וחלב אשה מטמאין טומאת משקין ברביעית רוקו זובו ומימי רגליו מטמאין טומאה חמורה בכל שהוא ואי אמרת מקום חלב מעיין (א) חלב נמי נטמא טומאה חמורה בכל שהוא כזובו ורוקו אלא שמע מינה מקום חלב אשה לאו מעיין הוא אי הכי קשיא הא מתניתא (ב) ואמר רבא מטמא בין לרצון ובין שלא לרצון מי סברת שלא לרצון דאמר דלא ניחא ליה לא מאי שלא לרצון (ג) דאמר דדעתיה דתינוק קריבא לגבי חלב אבל אמר לא ניחא ליה טהור: אבל אוכלין טמאין וכו': למה לי שהייה דקתני ושהה אמר רב יהודה הכי קתני אבל אוכלין טמאין ושתה משקין טמאין ושתה רביעית יין ושהה באכילתן ובשתייתן כדי אכילת פרס ונכנס למקדש חייב: ר"א אומר כו': ת"ר יין ושכר אל תשת יכול אפילו כל שהוא אפילו מגתו ת"ל ושכר אין אסור אלא כדי לשכר וכמה כדי לשכר רביעית יין בן מ' יום אם כן מה ת"ל יין לומר לך שמוזהרין עליו כל שהוא ומוזהרין עליו מגתו ר' יהודה אומר יין אין לי אלא יין שאר משכרין מנין ת"ל ושכר אם כן מה ת"ל יין על היין במיתה ועל שאר משקין באזהרה ר' אליעזר אומר יין אל תשת ושכר אל (ד) תשתהו כדרך שכרותו הא אם הפסיק בו או נתן לתוכו מים כל שהוא פטור במאי פליגי תנא קמא סבר גמרינן שכר שכר מנזיר ור' יהודה לא יליף שכר שכר מנזיר ור' אליעזר סבר מאי שכר מידי דהוא משכר כמאן אזלא הא דתניא אכל דבילה קעילית ושתה דבש או חלב ונכנס למקדש ושימש לוקה כמאן כר' יהודה אמר רב יהודה בר אחותאי הלכה כרבי אליעזר וקרי רב עליה דרבי אלעזר טובינא דחכימי רב אחא דהוצל הוה נדרא עלה דביתהו אתא לקמיה דרב אשי א"ל זיל האידנא ותא למחר דרב לא מוקי אמורא עליה מיומא טבא לחבריה משום שכרות אמר ליה והאמר רב הלכה כר' אלעזר ומר הוא דקא רמי ביה מיא אמר ליה הא לא קשיא הא ברביעית הא ביותר מכדי רביעית ת"ר ולהבדיל בין הקודש ובין החול אלו דמין וערכין חרמין והקדשות בין הטמא ובין הטהור אלו טמאות וטהרות ולהורות זו הוראה את כל החוקים אלו מדרשות אשר דבר ה' זו הלכה ביד משה זה תלמוד יכול אף המשנה ת"ל ולהורות ר' יוסי בר' יהודה אומר יכול אף תלמוד ת"ל ולהורות כמאן אזלא הא דתניא יצא שרץ טמא וצפרדע טהור ששתויי יין מורין בהן הוראה נימא רבי יוסי בר' יהודה היא ולא רבנן אפי' תימא רבנן ושאני הכא דזיל קרי בי רב הוא אמר רב הלכה כרבי יוסי ברבי יהודה והא רב לא מוקים אמורא מיומא טבא לחבריה משום שכרות שאני רב דאורי מורי וניקם דלא לורי כל היכא דיתיב רב לא סגי ליה בלא הוראה:

מתני' יש אוכל אכילה אחת וחייבין עליה ארבעה חטאות ואשם אחד טמא שאכל חלב והיה נותר מן המוקדשין ביוה"כ רבי מאיר אומר אם היה שבת והוציאו חייב אמרו לו אינו מן השם:

גמ'

רוקו בכל שהוא. דכתיב (ויקרא טו) וכי ירוק הזב בטהור וגו' וזובו ומי רגליו ילפינן מרוקו במסכת נדה בפרק דם הנדה (דף נה.): **ושהה כדי אכילת פרס.** (יג.) משמע במקדש שהה והיינו דקפריך בגמרא מה לי לישהויי דקתני ושהה: **עד מ' יום.** מתוק הוא ולא משכר: **מוזהרין עליו בכל שהוא ומגתו.** אבל אינו במיתה עד ששתה רביעית בן מ' יום: **במאי פליגי.** תנא קמא ור' יהודה: **שכר שכר מנזיר:** **דבילה קעילית.** מקום: **נדרא עלה דביתהו.** שלא ליהנות הימנה: **אתא לקמיה דרב אשי.** לאחר אכילה ושתיה: **לא מוקים אמורא עליה.** למידרש בפירקא: **מיומא טבא לחבריה.** מאחר שעשה שמחת יום טוב שאכל ושתה עד למחר משום שכרות: **ביותר מרביעית.** אף על גב דרמא ביה מיא משכר ואנא יותר מרביעית שתאי: **ולהבדיל.** יין ושכר אל תשת בבואכם אל אהל מועד וגו' ולהבדיל וגו' ובבואכם להבדיל בין הקדש והחול נמי אל תשת יין ושכר: **הדמין והערכין והקדשות.** שאסורים שתויי יין לשום אותן לבעלים לפדותן דדילמא לא שיימי להו שפיר: **הוראה.** של איסור והיתר שתויי יין אסורין בה: **מדרשות.** שדורשין בפירקא אסור לשתויי יין שיש בהן הוראה: **הלכה.** למשה מסיני: **תלמוד לומר ולהורות.** לאפוקי משנה שאין מורין הלכה מתוך משנה הלכך מותר לשתויי יין לשנות: **ר' יוסי אומר יכול אפילו התלמוד.** יהא אסור ללמוד תלמוד לומר ולהורות לא אסרתי אלא הוראת הלכה למעשה: **שתויי יין מורים.** שהרי שרץ טמא וצפרדע טהור ואין חוששין שהרי לכל גלוי: **נימא רבי יוסי בר יהודה היא.** דאמר שתויי יין מותר בגמרא ואי אפשר שלא יבין ויורנו מהם ולא רבנן דאסרו אפילו לשנות בגמרא וכל שכן שום הוראה: **והא רב לא מוקים כו'.** ואמאי לא דריש בפירקא כיון דגמרא שרי כל שכן מדרשות: **לא סגי בלא הוראה.** דכ"ע בעו מיניה: **מתני' ד' חטאות.** חד משום דאכל קדש בטומאה וחד משום חלב וחד משום נותר וחד משום יוה"כ: **ואשם.** מעילה: **אינו מן השם.** דאין חיוב זה משום אכילה:

וחלב האשה מטמא טומאת משקין ברביעית. ואם תאמר כיון דמשקה הוי מן התורה כדמשמע בפרק דם הנדה (נדה נה:) דקאמר דמעות עינו דכתיב ותשקמו בדמעות שליש (תהלים פ) וחלב דכתיב ותפתח את נאד החלב ותשקהו (שופטים ד) א"כ ליטמא בכל שהוא כמו שאר משקין כדמשמע פר' קמא דפסחים (דף יז.) דקאמר (אי) דאיכא משקה כהדי בשר ואין רגילות שיהא רביעית מים נדבק בבשר וגם פרק קמא דהתם (דף יז:) קאמר משקה דמטבחייא דכן לא אמרן אלא ברביעית דחזי להטביל מחטין וצינורות אבל בציר מרביעית לא וגם בפ' אלו דברים (ברכות נג.) קאמר נוטלין לידים ואח"כ מוזגין הכוס שמא יטמאו המשקין שאחורי הכוס מחמת הידים ויחזרו ויטמאו הכוס ואין רגילות שיהא נדבק רביעית בדופני הכוס לכך נראה לומר שאין אלו רק מדרבנן ולכך בעי רביעית וקרא דקמייתי אסמכתא בעלמא: **ונכנס** למקדש. פירוש ועבד עבודה אבל בכניסה בלא עבודה לא מחייב והכי פירשו בתורת כהנים: **אמר** רב הלכה ברבי אליעזר. ואם תאמר והא אמר רב (כתובות דף י:) אבל תמרים אל יורה ויש לומר דהתם מדרבנן אבל מן התורה יין דוקא: **ארבע** חטאות ואשם אחד. ואם תאמר אמאי לא חשיב ה' כגון נשבע שלא יאכלנו ואכלה ויש לומר מידי דאיתיה בשאלה לא קתני ומוקדשין דתני אף על גב דהוו בשאלה מכל מקום השתא שנטמאו ונזרקו דמן כהילכתא ליתא בשאלה אבל ליכא למימר דאיירי בבכור שהרי קאמר בגמרא אקדשיה מינו לאיתוסף בה איסור וכו' ואי הוי מיירי בבכור לא הוה אומר אקדשיה שהרי קדוש כפטר רחם:

תוספות אבל אוכלין טמאין כו'. פירש"י דלא קאי אנכנס למקדש דלא מחייב לביאת מקדש כאכילת אוכלין טמאין אפי' נטמאו במת דלאו נעשין אבות הטומאה כיון דאין להם טהרה במקוה ועולא דאיירי כאוכל נבילת עוף טהור ושתה משקין טמאין כגון דם הסרט שמטמאה כנסרו ויכנס למקדש: **ונכנס** למקדש ושימש. דאינו חייב אלא בשעת עבודה כדיליף לה בספרי מקידוש ידים ורגלים: כה"ג כהן ששתה יין ונגע כסיו פסול ושיעורו ברביעית כדאמרינן הפוסה רביעית יין אל יתפלל דתפלה כנגד עבודה ומשתמא כרכת כהנים לא בעי טובה טפי מתפלה: **ואשם** אחד. יהא דחייב אשם מעילה לאותר לר"ע דלא שוה מידי ואמרינן בפרק כל שעה (דף כ"ט) האוכל חמץ הקדש במועד לא מעל והתם נקדושת דמים דלא נחת עליו קדושת הגוף וכשאמר בגאלה אינו ס"פ ילא נהנה מן ההקדש שוה פרוטה:

תורה אור השלם

שיטה מקובצת

הגהות הב"ח

גליון הש"ס

מוסף רש"י

רבינו גרשום

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com